

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

від _____ № _____

Кабінет Міністрів України

Про розгляд проекту постанови

Державна регуляторна служба України звертається до Кабінету Міністрів України з приводу подання Міністерством соціальної політики України на розгляд Уряду проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – проект постанови).

Проект постанови не відповідає низці законодавчих актів України та нормам міжнародних документів, ратифікованих Україною (Конвенції 1947 р. «Про інспекцію праці» № 81 та Конвенції 1989 р. № 129) (висновок ДРС до проекту постанови додається).

Враховуючи суттєвий негативний резонанс, що викликав проект постанови, численні звернення суб'єктів господарювання із зауваженнями та пропозиціями до нього, а також за результатами розгляду проекту акта та висновку щодо невідповідності проекту постанови законодавству, ДРС після проведення громадських обговорень двічі приймалися рішення про відмову в погодженні відповідного регуляторного акта (листи ДРС від 06.02.2017 № 680/0/20-17 та від 27.02.2017 №1212/0/20-17).

У відповідності до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» ДРС та Держпраці на чолі з керівниками служб були проведені консультації з метою усунення суперечностей до проекту постанови, за результатами яких прийняті рішення про його доопрацювання та врахування зауважень ДРС та громадськості.

Державна регуляторна служба України

ВИХ №2782/1/20-17 від 25.04.2017

ст

Натомість, доопрацьований проект постанови, який надійшов на розгляд до ДРС листом Держпраці від 12.04.2017 року № 4294/1/4-ДП-17, не враховував принципових зауважень ДРС, викладених у вказаних вище рішеннях про відмову у його погодженні. При цьому за відсутності рішення про погодження даного проекту акта Дежпраці подало його на розгляд Уряду.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом виконавчої влади або його посадовою особою, якщо, серед іншого, до проекту регуляторного акта уповноваженим органом було прийнято рішення про відмову в його погодженні.

Враховуючи вищезазначене, Державна регуляторна служба України звертається з проханням не допустити розгляд та схвалення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», прийнятого з порушенням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Додаток: висновок до проекту постанови на 5 арк.

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Ксенія Ляпіна

Висновок ДРС до проекту Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

До проекту Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю

Визначення сфери правового регулювання проекту Порядку

Проектом ПКМУ, серед іншого, пропонується затвердити проект Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю (далі – Порядок здійснення державного контролю).

Як зазначається в преамбулі до проекту ПКМУ, зокрема, проект Порядку здійснення державного контролю затверджується відповідно до частини першої статті 259 Кодексу законів про працю України.

Відповідно до пункту 1 проекту Порядку здійснення державного контролю «цей Порядок визначає процедуру здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю юридичними особами (включаючи їхні структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами) та фізичними особами, які використовують найману працю (далі – об'єкт відвідування)».

Проте, пункт 1 проекту Порядку здійснення державного контролю не відповідає вимогам частини першої статті 259 Кодексу законів про працю України в частині кола суб'єктів, на яких розповсюджуватиметься зазначений порядок.

Частина перша статті 259 Кодексу законів про працю України визначає, що державний нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання, фізичними особами - підприємцями, які використовують найману працю, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Пропонуємо привести пункт 1 проекту Порядку здійснення державного контролю у відповідність з вимогами частини першої статті 259 Кодексу законів про працю України. Зазначене зауваження необхідно врахувати по всьому проекту ПКМУ.

Також, звертаємо увагу, що державний нагляд (контроль) здійснюється органами державного нагляду (контролю) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання, тому вживання скорочення «об'єкт відвідування» є недоцільним. Зазначене зауваження необхідно врахувати по всьому проекту ПКМУ.

Статтею 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлено, що заходи державного нагляду (контролю) – планові та позапланові заходи, які

здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.

Проект Порядку здійснення державного контролю за своїм змістом встановлює порядок проведення виключно позапланових заходів державного нагляду (контролю). З огляду на зазначене, доцільно це відобразити в назві проекту Порядку здійснення державного контролю.

Безпідставне поширення норм міжнародних конвенцій на відносини, які такими конвенціями не регулюються

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).

Відповідно до частини четвертої статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» заходи контролю здійснюються, зокрема, органами державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

Проте, варто звернути увагу на частину п'яту статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», якою встановлено, що зазначені у частині четвертій цієї статті органи, що здійснюють державний нагляд (контроль) у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зобов'язані забезпечити дотримання вимог статті 1, статті 3, частин першої, четвертої, шостої – восьмої, абзацу другого частини десятої, частин тринадцятої та чотирнадцятої статті 4, частин першої – четвертої статті 5, частин третьої статті 6, частин першої – четвертої та шостої статті 7, статей 9, 10, 19, 20, 21, частини третьої статті 22 цього Закону (далі – норми, дотримання яких є обов'язковим).

Звертаємо увагу, що відповідно до статті 1 Конвенції № 81 Міжнародної організації праці 1947 року про інспекцію праці у промисловості й торгівлі (далі – Конвенція № 81) кожний член Міжнародної організації праці, для якого ця Конвенція є чинною, повинен забезпечувати систему інспекції праці **на промислових підприємствах**.

Відповідно до статті 22 розділу II Конвенції № 81 кожний член Міжнародної організації праці, для якого цей розділ цієї Конвенції є чинним, повинен забезпечувати систему інспекції праці **на торговельних підприємствах**.

Відповідно до статті 4 Конвенції № 129 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (далі – Конвенція № 129) система інспекції праці в сільському господарстві застосовується **до сільськогосподарських підприємств, на яких працюють працівники за наймом або учні, незалежно**

договору. Відповідно до статті 1 Конвенції № 129 у цій Конвенції термін «сільськогосподарське підприємство» означає підприємства або частини підприємств, які займаються обробкою землі, тваринництвом, включаючи розведення худоби і догляд за нею, лісовим господарством, садівництвом, первісною переробкою продуктів сільського господарства самим землеробом чи будь-якими іншими видами сільськогосподарської діяльності.

З огляду на зазначене, в проекті Порядку здійснення державного контролю необхідно розмежувати коло суб'єктів, на яких розповсюджуватиметься зазначений порядок, з урахуванням особливостей, визначених міжнародними договорами, а саме Конвенцією № 81 та Конвенцією № 129, та коло суб'єктів господарювання, під час перевірки яких не застосовуються особливості, визначені зазначеними міжнародними договорами, а такі перевірки здійснюватимуться відповідно до вимог національного законодавства України, а саме Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Зазначене зауваження необхідно врахувати по всьому проекту ПКМУ.

Звертаємо увагу, що **Кодекс законів про працю України не визначає особливостей здійснення органами державного нагляду (контролю) заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю.**

**Безпідставне наділення повноваженнями
на здійснення державного нагляду (контролю) органів,
яким законами таких повноважень не надано**

Абзацом першим пункту 3 проекту Порядку здійснення державного контролю визначається, що «інспекторами праці є посадові особи Держпраці та її територіальних органів, виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад (...) посадовими обов'язками яких передбачено повноваження здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю».

Частина четверта статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» передбачає, що виключно законами встановлюються органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності; види господарської діяльності, які є предметом державного нагляду (контролю); повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг; вичерпний перелік підстав для зупинення господарської діяльності; спосіб та форми здійснення заходів здійснення державного нагляду (контролю); санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю) припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, **якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого**

Як зазначалось вище, відповідно до частини першої статті 259 Кодексу законів про працю державний нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання, фізичними особами - підприємцями, які використовують найману працю, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Відповідно до частини третьої статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, разом з іншими повноваженнями, належать:

1) здійснення на відповідних територіях контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення у порядку, встановленому законодавством;

2) накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення у порядку, встановленому законодавством.

Аналіз зазначених норм законодавства приводить до висновку, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю уповноважений на здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, а виконавчі органи міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад – на здійснення контролю за додержанням законодавства про працю.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» не передбачає жодних повноважень виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад на здійснення ними державного нагляду (контролю).

Проте, пункти 2 та 3 проекту Порядку здійснення державного контролю передбачають повноваження виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад на здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю.

Пропонуємо усунути вищезазначені неузгодженості та виключити з проекту Порядку здійснення державного контролю норми, які не передбачені законами та міжнародними договорами. Зазначене зауваження необхідно врахувати по всьому проекту ПКМУ.

Інше

Наголошуємо на необхідності врахування в проекті Порядку здійснення державного контролю частини п'ятої статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», відповідно до якої зазначені у частині четвертій цієї статті органи, що здійснюють державний нагляд (контроль) у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зобов'язані забезпечити дотримання

... статті 1, статті 3 частин першої, четвертої, шостої – восьмої, абзацу

другого частини десятої, частин тринадцятої та чотирнадцятої статті 4, частин першої – четвертої статті 5, частин третьої статті 6, частин першої – четвертої та шостої статті 7, статей 9, 10, 19, 20, 21, частини третьої статті 22 цього Закону.

Пункт 3 проекту Порядку здійснення державного контролю потребує доповнення абзацом наступного змісту:

«Під час здійснення заходів державного контролю за додержанням законодавства про працю органи контролю зобов'язані забезпечити дотримання вимог статті 1, статті 3, частин першої, четвертої, шостої – восьмої, абзацу другого частини десятої, частин тринадцятої та чотирнадцятої статті 4, частин першої – четвертої статті 5, частин третьої статті 6, частин першої – четвертої та шостої статті 7, статей 9, 10, 19, 20, 21, частини третьої статті 22 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.».

До проекту Порядку здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю

Проектом ПКМУ, серед іншого, пропонується затвердити Порядок здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю (далі – проект Порядку здійснення державного нагляду).

Відповідно до пункту 2 проекту Порядку здійснення державного нагляду «Основною метою державного нагляду є виявлення порушень та недоліків під час здійснення виконавчими органами міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та центральними органами виконавчої влади (далі – об'єкт нагляду) повноважень, визначених відповідно частиною третьою статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та частиною другою статті 259 Кодексу законів про працю України (далі – контрольні повноваження)».

Проте, частиною першою статті 259 Кодексу законів про працю не передбачено затвердження відповідного Порядку здійснення державного нагляду.

Проектом ПКМУ, серед іншого, затверджується проект Порядку здійснення державного контролю, зауваження до якого зазначено вище.

З огляду на зазначене, зазначений проект Порядку здійснення державного нагляду з проекту ПКМУ потребує виключення з проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».